

CHÉMIA 2016

Bezpečný manažment chemických látok, Liptovský Ján - 21.september 2016

TOXIKOLOGICKÉ TESTY čo je nové, aktuálne zmeny

Irina Sadloňová, CCHLP, MH SR

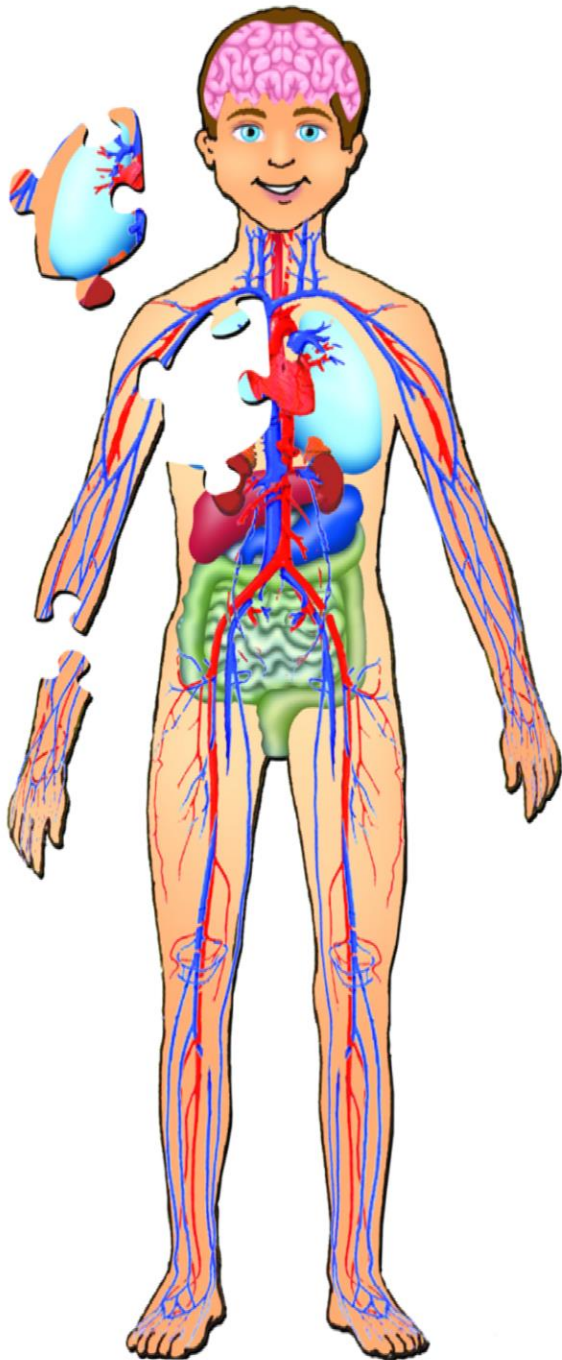
OBSAH

1. Homo chemicus alebo človek v objatí chemických látok
2. REACH – v súvislostiach
3. Metodiky hodnotenia
4. Prečo alternatívne metódy?
5. Nové alternatívne metódy
6. Regulačné požiadavky
7. Prístup a postup
8. Kedy rozhoduje „*in vivo*“ testovanie
9. Ako ďalej?

1. HOMO CHEMICUS alebo človek v objatí chemických látok

Účinok chemických látok

LOKÁLNY Koža, oči, sliznice

kontaktom

CNS

Plúca

Srdce a cievy

inhaláciou

Pečeň

SYSTÉMOVÝ

Obličky

orálne

Tráviaca sústava

Reprodukčné orgány

Podľa charakteru zmien v organizme

REVERZIBILNÝ

IREVERZIBILNÝ

2. REACH v súvislostiach

**Nariadenia REACH (1907/2006/ES), CLP (1272/2008/ES), BPR (528/2012/EÚ),
Nariadenie o detergentoch (648/2012/ES)**

Priemysel a distribúcia ↔ Testy na zvieratách ↔ Veda a výskum

3. METODIKY HODNOTENIA

REACH

- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1907/2006

CHEMICKÁ LÁTKA

fyzikálno-chemické vlastnosti
toxicita
ekotoxická

PRÍLOHY VII-X
(XI)

OECD, EU

- Pokyny na vykonávanie skúšok (Test guidelines)

TESTY

- Nariadenie komisie (ES) č. 440/2008 o testovacích metódach
(v platnom znení)

ECHA

- Guidance on Information Requirements and Chemical Safety Assessment
Chapter R.7a Endpoint specific guidance version 5, 05/2016
R.7b version 3, 02/2016

HODNOTENIE TOXICITY CHEMICKÝCH LÁTOK

ZDRAVIE ČLOVEKA

Podráždenie/Poleptanie
Koža, oči

Senzibilizácia

Mutagenita

Akútna toxicita

Toxicita po opakovanej dávke

Reprodukčná toxicita

Karcinogenita

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Voda

Vzduch

Pôda

4. PREČO ALTERNATÍVNE METÓDY?

Údaje o toxicite chemickej látky

Epidemiologické štúdie, prax - ĽUDIA

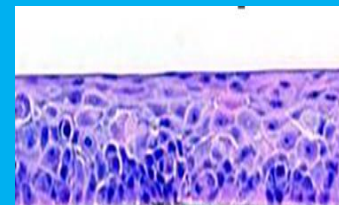
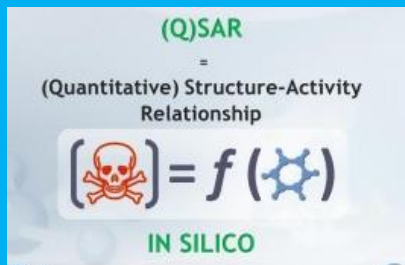
Experimentálne štúdie „*in vivo*“ - ZVIERATÁ

ETIKA - 3R (Replacement, Reduction, Refinement)
Spoľahlivosť výsledkov, Extrapolácia

ALTERNATÍVA

Počítačové modely

Testy *in vitro* / *ex vivo*

Alternatívne metódy

Experimentálne štúdie „*in vivo*“ - ZVIERATÁ

Smernica EU o testovaní na zvieratách
(EU Directive on animal testing EC/2010/63)

Nariadenie vlády SR č. 377/2012 Z.z.
Vyhláška MPRV SR č. 436/2012 Z.z.

REACH a testovanie na zvieratách - len ako posledná možnosť

Článok 13.1 – Alternatívne metódy (*in vitro*, QSAR, grouping and Read-across)

Článok 25 – Zdieľanie dokumentácie ohľadne toxicity chemických látok

ECHA

- eChemPortal: zdieľanie informácií
- podpora alternatívnych metód (QSAR – Toolbox)

Postup pri zavádzaní alternatívnych metód

VÝVOJ

VALIDÁCIA

Oficiálne schválenie

Prijatie metódy pre regulačné účely

Zavedenie do legislatívy

5. NOVÉ ALTERNATÍVNE METÓDY - REACH 2018

Alternatívna metóda	OECD testy	REACH
Skin corrosion/irritation – <i>in vitro</i>	OECD TG 439 nový Aktualizácia 431	R7a - júl 2015 REACH - máj 2016
Serious eye damage/irritation – <i>ex vivo</i>	OECD TG 460 nový, 491 nový, 437/438	R7a - júl 2015 REACH - máj 2016
Acute toxicity – dermal, waiving	-	R7a - prebieha aktualizácia REACH - máj 2016
Acute toxicity – oral, <i>in vitro</i>	Odporúčanie ECVAM NRU 3T3 (2013)	R7a - prebieha aktualizácia REACH - žiadne zmeny
Skin sensitisation – <i>in vitro</i>	OECD TG 442c, 442d, nové	R7a - prebieha aktualizácia REACH - plánovaná aktualizácia
Acute fish toxicity – <i>in vitro</i>	OECD TG 236 new	R7b - zmienka REACH - nie je uvedený

Zdroj: Alternative to Animal Testing, 27. April 2016, London

6. REGULAČNÉ POŽIADAVKY

REACH (Nariadenie č.1907/2006/ES, Prílohy VII, VIII)

Podráždenie/poleptanie kože	VII VIII	<p><i>EU TM B.40 (OECD TG 430), EU TM B.40bis (OECD TG 431), EU TM B.46 (OECD TG 439), B.46 (OECD TG 439), OECD TG 435</i></p> <p>EU TM B.4 (OECD TG 404) ak je to potrebné</p>	
Vážne poškodenie očí Očná dráždivosť	VII VIII	<p><i>EU TM B.47 (OECD TG 437), EU TM B.48 (OECD TG 438), OECD TG 460, OECD TG 491, OECD TG 492</i></p> <p><i>CM Test Method (návrh OECD)</i></p> <p>EU TM B.5 (OECD TG 405) ak je to potrebné</p>	
Senzibilizácia pokožky	VII	<p><i>OECD TG 442C, OECD TG 442D, h-CLAT (schválené OECD)</i></p> <p>EU TM B.42 (OECD TG 429), EU TM B.50 (OECD TG 442A), EU TM B.51, (OECD TG 442B), EU TM B.6 (OECD TG 406)</p>	
Akútna toxicita orálna	VII	<p>EU TM B.1bis (OECD TG 420), EU TM B.1tris (OECD TG 423), OECD TG 425, 3T3 NRU</p>	
Akútna toxicita dermálna	VIII	<p>EU TM B.3 (OECD TG 402), OECD TG 434 (návrh)</p>	
Testy krátkodobej toxicity na rybách	VIII	<p>EU TM C.1 (OECD TG 203), <i>OECD TG 236</i></p>	

7. PRÍSTUP A POSTUP

Príklad:

Očná dráždivosť

Testovaná látka		<i>In vitro</i>	<i>In vivo</i>
Potvrdená dráždivosť /poleptanie ↙ ↘ Koža Oči 		-	-
QSAR	± -	+	(+) podľa <i>in vitro</i>
	+	-	-
→ pH (< 2 alebo > 11,5) → horľavosť na vzduchu pri izbovej teplote → veľmi toxická pri kontakte s kožou		-	-
Štúdia <i>in vivo</i> : OECD TG 404 Koža	+	Koniec testovania	
	-	+	-
Štúdie <i>in vitro</i> : OECD TG - 437 BCOP (2.)* , 438 ICE, 460 CM, 491 STE, 492 EpiOcular (1.)*		Výsledok + -	- + - od 2013
		Nejednoznačný	+
Štúdia <i>in vivo</i> : OECD TG 405 Oči		2015 – Revízia	2016 – zrušenie (?)

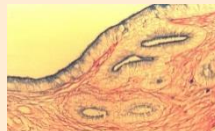
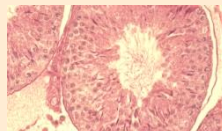

*Poradie *in vitro* štúdií u látok nevyžadujúcich klasifikáciu

8. KEDY ROZHODUJE TESTOVANIE „IN VIVO“

Podráždenie/Poleptanie Koža, oči		Senzibilizácia		Mutagenita	
Akútna toxicita	Toxicita po opakovanej dávke		Reprodukčná toxicita		Karcinogenita

REACH (Nariadenie č.1907/2006/ES, Prílohy IX, X)

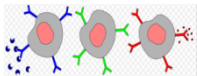
8. Toxikologické informácie

Reprodukčná toxicita	8.7.3	OECD TG 416 2-generačná reprodukčná toxicita od 13. marec 2015		
		OECD TG 443 Rozšírená 1-generačná reprodukčná toxicita EOGRTS (<i>Extended One-Generation Reproductive Toxicity Study</i>)		
		REPRODUKČNÉ A VÝVOJOVÉ PARAMETRE		
		NEUROTOXICITA		
		IMUNOTOXICITA		

9. AKO ĎALEJ?

AOP = Adverse Outcome Pathways (Dráha škodlivého účinku)

Od molekulárnej úrovni konečné prejavy poškodenia, smrť

EKOTOXIKOLÓGIA

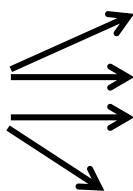
Človek a iné cicavce

Iné organizmy v rôznych vzťahoch a súvislostiach

Rozvoj „- OMICS“ analytických technológií (expresia génov)

(Eko)toxikológia 21. storočia

podpora AOP
komplexná
prediktívna, bioinformatická
multiparametrická

in vivo Aktualizácia OECD TG ITS – Integrovaná testovacia stratégia

Ďakujem za pozornosť a trpezlivosť

